

Andre, der ere af samme Mening, og det synes ogsaa at ligge nær, at det er navnlig i en Ministeransvarlighedslov paa urette Sted at komme med Bøder, thi disse blive jo i mange Tilfælde et Slags Fritjebelse for Straf, eller naar man vil gjøre Noget, som er mere eller mindre tvivlsomt med Hensyn til Forstaelsen af Lovgivningen, kan man ligesom hjøbe sig Afslad med en vis Pengesum. Det vilde desuden blive, kan jeg gjerne sige, en Slags Census for Ministre, hvis man kunde tænke sig, at en Regjering systematisk vilde indskrænke Friheden, idet det da gjaldt om at faae meget fornuende Folk ind i Ministeriet. Bøder nævnes forffjellige Steder i Lovforslaget, saaledes i §§ 11, 12, 13, og i 18 bestemmes Bødernes Maximum til 2,000 Kr. Vil man imidlertid endelig have Bøder, da forekommer det mig, at man maa gaa meget høiere, og jeg skal i saa Henseende henvise til den norske Ministeransvarlighedslov, hvor Maximum er sat til 8,000 Kr. Det er ganske vist, at naar man borttager Bødestraffen, bliver Straffenes Antal noget indskrænket. Med Hensyn til Fritjebestrappen kan der jo ikke være Tale om Andet, end at den maa findes i Loven; men der er en anden Straf, overfor hvilken den ærede Forslagsstiller, hvad der noget undrede mig, ligesom synes at have forholdt sig tvivlende; det er Embedsfortabelse. Hvis jeg ikke misforstod den ærede Forslagsstiller, mente han, at Embedsfortabelse ikke havde sin Plads i dette Lovforslag. Jeg har imidlertid forstaaet det saaledes, at der meget godt derefter kan være Tale om Embedsfortabelse, thi i § 10 henvises der til Almindelig borgerlige Straffelov. Der staar udtrykkelig, at Straffen bestemmes efter denne, for saa vidt det Forhold, hvorefter en Minister er tiltalt, falder ind under visse af dens Paragrafer, og disse nævnes da; men flere af disse Paragrafer i Almindelig borgerlig Straffelov, §§ 117, 118, 124, 128, 139, 140, 141 og 143, indeholde netop Straffe, blandt Andet Embedsfortabelse. Nu veed jeg meget godt, at man imod denne Straf kan sige, at man derved vilde gjøre Indgreb i, hvad det ærede Medlem for Hifted Amis 3die Valgkreds (Wagger) meget omtalte, de kongelige Særettingheder; men det tror jeg paa ingen Maade er Tilfældet. Jeg tror, at det er en Misforstaaelse af Grundlovens § 13. Naturligvis, Kongen udnævner og afstediger sine Ministre, og Kongen udnævner og afstediger ogsaa Embedsmændene i det Hele, men naturligvis kun ifølge visse Regler. Med Hensyn til Embedsmændene ere disse nærmere bestemte i Lovgivningen; hvorfor skulde der da ikke ogsaa kunne være nærmere bestemte Regler i saa Henseende med Hensyn til Ministrene. Og navnlig vilde da Stedet herfor være en Ministeransvarlighedslov. Iøvrigt er det jo almindelige konstitutionelle Grundsaetninger, man her vilde have at gaa frem efter, og som sikkert vilde gjøre sig gjældende med tvingende

Nødvendighed, selv om de ikke fandtes i en Lov. Jeg tror derfor, at, saafremt § 10 ikke kan fortolkes paa den Maade, jeg hidtil har troet, bør man i dette Lovforslag udtrykkelig nævne ogsaa Embedsfortabelse. Det norske Ministeransvarlighedslov af 7de Juli 1828 har endogsaa stærket en Bestemmelse i denne Henseende. Ifølge den kan nemlig en Minister dømmes uærdig til at bestyde noget Embede, noget Dombud eller nogen Bestilling, og ifølge den hollandske Ministeransvarlighedslov af 22de April 1855 § 22 — som jeg for Næsten ikke har set, men jeg støtter mig her til Kerkhove — kan en Minister miste sin Pensioneret, ja endogsaa sin Valgbarhed. Jeg henviser herom til Kerkhoves nævnte Bog, Side 176 og 177. Jeg lægger altsaa megen Vægt paa, at man med Hensyn til Straffens vil udtage Hæd der staar om Bøder, og dertimod indbette Embedsfortabelse, saafremt denne Straf ikke allerede staar der. Men jeg kommer nu til et andet Punkt, som jeg lægger om muligt endnu mere Vægt paa. Der findes i Lovforslagets § 13 en Bestemmelse om en formildende Omstændighed, idet nemlig Straffen indskræntes, for saa vidt Forseelsen kun hidrører fra feilagtig Opfattelse. Jeg tror, at det er et meget farligt Udtryk at bruge i en Ministeransvarlighedslov; thi derved, forekommer det mig, gjør man let Rigsretten til en Overfortolkningsdomstol. Naar Rigsretten frikender en Minister eller formilder Straffen paa Grund af, at Forseelsen hidrører fra en feilagtig Opfattelse af Grundloven, saa siger Rigsretten jo derved, hvad der er den rigtige Opfattelse. Den fortolker altsaa authentisk Grundloven. (Rofod: Det skal den ogsaa). Det ærede Medlem siger, at det skal den ogsaa, og jeg veed meget godt, at det er en temmelig almindelig udbredt Mening — man kan læse den i disse Dage; jeg har læst den i Dag — men netop derfor anser jeg det for saa meget vigtigere at modsig den, fordi jeg tror, at den er aldeles urigtig. Derved vilde Lyngdepunktet blive lagt i Rigsretten; men jeg er i denne Henseende enig med det ærede Medlem for Rjøge (Hørup), at Lyngdepunktet ligger ikke i Rigsretten. Det konstitutionelle Lyngdepunkt ligger eller bør ligge i Folkethinget. Ligger det ikke i Folkethinget i dette Dieblit, bør vi arbejde paa, at det kan komme til at ligge der, thi det er utvivlsomt Grundlovens Mening, at det bør ligge der. Men med Hensyn til dette Spørgsmaal om, at Rigsretten kunde tage Hensyn til en feilagtig Opfattelse, vil jeg gjøre opmærksom paa nogle ret interessante Rigsretsager, der have fundet Sted i Norge. Der foreligger i Norge en hel Del Rigsretsager, saaledes fra 1814 mod Jagthausen, fra 1821 mod Wedel-Tarlsberg og Jasting, fra 1827 mod Collet, fra 1836 en meget lærerig Sag mod Lovensfjeld og fra 1845 mod Statsraad Vogt. I de to af disse Sager frifjendte Rigsretten eller